

ИНД-65

Иргэний нисэхийн багц дүрэм

**Нислэгийн Хөдөлгөөний Үйлчилгээний Ажилтны
Үнэмлэх, Зэрэглэл**

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар

ДҮРМИЙН ТАЙЛБАР

ИНД-65 нь үнэмлэх, зэрэглэлд хамаарах нөхцөл, эрх болон хязгаарлалтыг багтаасан нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны үнэмлэх, зэрэглэл олгоход тавих шаардлагыг тогтооно.

Энэ Дүрэм нь Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн Сайдын баталсан ИНД-65-ын цахим хувилбар бөгөөд зөвхөн ишлэл хийх зорилгоор хэрэглэнэ. Хүчин төгөлдөр ИНД-65, түүний нэмэлт, өөрчлөлтийн хуулбарыг ИНЕГ-аас, эсхүл www.mcaa.gov.mn веб сайтаас татаж авах боломжтой.

Мэдээлэл

Гишүүн улсуудын иргэний нисэхийн Дүрмийг сайжруулах замаар иргэний нисэхийн салбарт нэгдсэн нэг Дүрмийн зохицуулалтад шилжих Олон улсын иргэний нисэхийн байгууллага /ICAO/-ын 1992 оны 29-р чуулганы А29-3 тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор, Монгол Улс болон Шинэ Зеланд улсын ИНЕГ-ын хооронд 1999 оны 5 дугаар сарын 6-нд байгуулсан “Техникийн Хамтын Ажиллагааны Санамж Бичиг”-ийг үндэслэн Монгол Улсын Иргэний нисэхийн багц Дүрмийг боловсруулсан.

Өөрчлөлтийн түүх**Хүчин төгөлдөр огноо**

Анхны боловсруулалт	2001 оны 06 сарын 01
Нэмэлт, өөрчлөлт 1	2002 оны 09 сарын 17
Нэмэлт, өөрчлөлт 2	2005 оны 09 сарын 14
Нэмэлт, өөрчлөлт 3	2010 оны 04 сарын 16
Нэмэлт, өөрчлөлт 4	2011 оны 12 сарын 12
Нэмэлт, өөрчлөлт 5	2013 оны 01 сарын 11
Нэмэлт, өөрчлөлт 6 (Шинэчлэлт)	2017 оны ... сарын ...

Тэмдэглэл: ИНД-65-ийн шинэчлэлтийг англи болон монгол хэл дээр, NZ Part 65 Amend.5-д үндэслэн боловсруулсан болно.

Гарчиг

А Бүлэг — Ерөнхий зүйл.....	6
65.1 Хамрах хүрээ.....	6
65.3 Тодорхойлолт.....	6
65.5 Үнэмлэх, зэрэглэлд тавих шаардлага	6
65.7 Үнэмлэх, зэрэглэл	7
65.9 Нөөц.....	7
65.11 Үнэмлэх, зэрэглэл эзэмших хүсэлт.....	7
65.13 Үнэмлэх, зэрэглэл олгох.....	8
65.15 Үнэмлэх, зэрэглэлийн хугацаа	8
65.17 Шалгалт	8
65.19 Шалгалтын үед хориглох зүйлс.....	8
65.21 Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны бүртгэлийн дэвтэр – ерөнхий шаардлага	9
65.23 Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны бүртгэлийн дэвтэр – цаг тооцох.....	9
65.25 Эрүүл мэндийн шаардлага.....	9
65.27 Ур чадварын шалгалт	9
65.29 Согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодистой холбоотой зөрчил	10
В Бүлэг — Сурагч-нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үнэмлэх.....	10
65.51 Хамрах хүрээ.....	10
65.53 Нөхцөл хангах шаардлага	10
65.55 Эрх, хязгаарлалт	11
С Бүлэг — Нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үнэмлэх.....	11
65.101 Хамрах хүрээ.....	11
65.103 Нөхцөл хангах шаардлага	12
65.105 Эрх	13
65.107 Туршлага хадгалах шаардлага	13
Д Бүлэг — Сурагч-нислэгийн мэдээллийн ажилтны үнэмлэх	13
65.151 Хамрах хүрээ.....	13
65.153 Нөхцөл хангах шаардлага	13
65.155 Эрх, хязгаарлалт	14
Е Бүлэг — Нислэгийн мэдээллийн ажилтны үнэмлэх	15
65.201 Хамрах хүрээ.....	15
65.203 Нөхцөл хангах шаардлага	15
65.205 Эрх, хязгаарлалт	16
Ғ Бүлэг — Нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл	16
65.251 Хамрах хүрээ.....	16
65.253 Нөхцөл хангах шаардлага	16
65.255 Зэрэглэл олгох	17
65.257 Эрх, хязгаарлалт	17

Г Бүлэг — Нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн зэрэглэл.....	17
65.301 Хамрах хүрээ.....	17
65.303 Нөхцөл хангах шаардлага.....	18
65.305 Зэрэглэл олгох.....	19
65.307 Эрх, хязгаарлалт.....	20
65.309 Туршлага хадгалах шаардлага.....	20
Н Бүлэг — Нислэгийн мэдээллийн ажилтны зэрэглэл.....	21
65.351 Хамрах хүрээ.....	21
65.353 Нөхцөл хангах шаардлага.....	21
65.355 Зэрэглэл олгох.....	21
65.357 Эрх, хязгаарлалт.....	22
65.359 Туршлага хадгалах шаардлага.....	22
И Бүлэг — Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний багшийн зэрэглэл.....	23
65.401 Хамрах хүрээ.....	23
65.403 Нөхцөл хангах шаардлага.....	23
65.405 Эрх, хязгаарлалт.....	23
Ж Бүлэг — Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний шалгагчийн зэрэглэл.....	24
65.451 Хамрах хүрээ.....	24
65.453 Нөхцөл хангах шаардлага.....	24
65.455 Эрх, хязгаарлалт.....	25

А Бүлэг — Ерөнхий зүйл

65.1 Хамрах хүрээ

Энэ Дүрэм нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- (1) нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны үнэмлэх болон зэрэглэл олгох;
- (2) тухайн үнэмлэх, зэрэглэл шаардагдах нөхцөлийн;
- (3) тухайн үнэмлэх, зэрэглэлийн эрх, хязгаарлалтын.

65.3 Тодорхойлолт

Энэ Дүрэмд:

Зөвшөөрөл гэж нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний зэрэглэлийн хувьд, тухайн зэрэглэлийн тогтоогдсон байрлал болон тогтоогдсон ажлын байранд хэрэгжүүлэх эрхийг.

Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны үнэмлэх гэж энэ Дүрмийн дагуу олгосон аливаа үнэмлэхийг;

Шууд хяналт гэж нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны үнэмлэх, эсхүл зэрэглэлийн эрхийн хувьд, тухайн үнэмлэх эзэмшигч нь хэрэв тэд ажил үүргээ бие даан гүйцэтгэж байгаа бол, нөхцөл байдалд ойроос хяналт тавих ба шаардлагатай үед засаж залруулах, эсхүл удирдлагыг өөртөө авахад бэлэн байхыг;

65.5 Үнэмлэх, зэрэглэлд тавих шаардлага

(а) ИНД-172.1-д заасан, агаарын зайд нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ үзүүлэх этгээд нь зөвхөн ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээний дагуу үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа байгууллагын эрхийн хүрээнд тухайн үйлчилгээг үзүүлж болох ба дараах үнэмлэх, зэрэглэл эзэмшсэн байх үүрэгтэй:

- (1) энэ Дүрмийн дагуу олгосон тохирох, хүчинтэй нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны үнэмлэх;
- (2) энэ Дүрмийн дагуу олгосон бөгөөд зөвшөөрөгдсөн тохирох, хүчинтэй зэрэглэл.

(b) Энэ дүрмийн 65.405-д заасан нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний багшийн эрхийг хэрэгжүүлж буй этгээд нь энэ Дүрмийн дагуу олгосон хүчинтэй нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний багшийн зэрэглэл эзэмшсэн байх үүрэгтэй.

(c) Энэ дүрмийн 65.455-д заасан нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний шалгагчийн эрхийг хэрэгжүүлж буй этгээд нь энэ Дүрмийн дагуу олгосон хүчинтэй нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний шалгагчийн зэрэглэл эзэмшсэн байх үүрэгтэй.

65.7 Үнэмлэх, зэрэглэл

(a) Дарга, энэ Дүрмийн холбогдох шаардлагын дагуу дараах нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны үнэмлэх (цаашид НХҮА-үнэмлэх) болон зэрэглэл олгож болно:

- (1) сурагч-нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үнэмлэх (Сурагч-НХУ-үнэмлэх);
- (2) нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үнэмлэх (НХУ-үнэмлэх);
- (3) сурагч-нислэгийн мэдээллийн ажилтны үнэмлэх (Сурагч-НМА-үнэмлэх);
- (4) нислэгийн мэдээллийн ажилтны үнэмлэх (НМА-үнэмлэх);
- (5) нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл;
- (6) нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн дараах зэрэглэлүүд (НХУ-зэрэглэл):
 - (i) аэродромын удирдлагын зэрэглэл;
 - (ii) ойртолтын процедур-удирдлагын зэрэглэл;
 - (iii) ойртолтын ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэл;
 - (iv) бүсийн процедур-удирдлагын зэрэглэл;
 - (v) бүсийн ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэл;
 - (vi) бүсийн удирдлагын-автомат хамаарлын зэрэглэл;
- (7) нислэгийн мэдээллийн ажилтны дараах зэрэглэлүүд:
 - (i) хамааралгүй;
 - (ii) аэродромын нислэгийн мэдээллийн зэрэглэл;
 - (iii) бүсийн нислэгийн мэдээллийн зэрэглэл;
- (8) НХУ-Багшийн зэрэглэл;
- (9) НХУ-Шалгагчийн зэрэглэл.

(b) НХУ-Багшийн болон НХУ-Шалгагчийн зэрэглэлийг тухайн эзэмшигчийн үнэмлэхэнд тэмдэглэсэн байх ёстой.

(c) Энэ зүйлийн (b)-д зааснаас бусад зэрэглэл болон энэ Дүрмийн дагуу НХҮА-үнэмлэх эзэмшигчид олгосон аливаа зөвшөөрөл нь тухайн үнэмлэх эзэмшигчийн бүртгэлийн дэвтэрт бичигдсэн байх ёстой ба үнэмлэхэнд нь тэмдэглэж болно.

65.9 Нөөц

65.11 Үнэмлэх, зэрэглэл эзэмших хүсэлт

НХҮА-үнэмлэх, НХУ-Багшийн зэрэглэл, эсхүл НХУ-Шалгагчийн зэрэглэл эзэмших, эсхүл тухайн үнэмлэхэнд аливаа бусад зэрэглэлийн тэмдэглэл хийлгэх хүсэлт гаргагч нь САА 24065/01 маягтыг бөглөж, зохих төлбөрийн баримтын хамт Даргад хүргүүлнэ.

65.13 Үнэмлэх, зэрэглэл олгох

Хэрэв Дарга дараах шаардлагыг хангасан гэж үзвэл, хүсэлт гаргагч нь энэ Дүрмийн дагуу үнэмлэх, эсхүл зэрэглэл авах эрхтэй:

- (1) хүсэлт гаргагч нь тохирох зөв хүн бол;
- (2) хүсэлт гаргагч нь тухайн үнэмлэх, эсхүл зэрэглэлийн дагуу үүрэг гүйцэтгэхэд шаардагдах монгол болон англи хэлээр унших, бичих, ярих, ойлгох чадвартай бол;
- (3) хүсэлт гаргагч нь тухайн үнэмлэх, эсхүл зэрэглэл олгохтой холбоотой энэ Дүрэмд заасан бүх шаардлагыг хангасан бол;
- (4) тухайн үнэмлэх, эсхүл зэрэглэлийг олгосноор нисэхийн аюулгүй ажиллагааны ашиг сонирхолд харшлахгүй бол.

65.15 Үнэмлэх, зэрэглэлийн хугацаа

(a) Энэ зүйлийн (b)-д зааснаас бусад тохиолдолд, энэ Дүрмийн дагуу олгосон үнэмлэх, эсхүл зэрэглэл нь хуулийн дагуу түдгэлзүүлсэн, эсхүл хүчингүй болгосноос бусад тохиолдолд тухайн эзэмшигчийн насан туршид хүчинтэй байна.

(b) Дарга анхаарах шаардлагатай гэж үзвэл түр үнэмлэх, эсхүл зэрэглэл олгож болно.

65.17 Шалгалт

(a) Энэ Дүрмийн дагуу шалгалт өгөх этгээд нь:

- (1) биеийн байцаалттай;
- (2) өндөр босго үнэлгээ шаардсанаас бусад шалгалтад тэнцэхийн тулд боломжит дүнгийн 70%-иас доошгүйг авсан байна.

(b) Энэ Дүрмээр шаардсан аливаа шалгалт авч байгаа байгууллага нь шалгалт өгсөн этгээд бүрийн хангалтгүй мэдлэгийн зөрүүг тодорхойлох ба шалгалтад тэнцсэн дүгнэлт гаргахаас өмнө эдгээр мэдлэгийн зөрүүгээ арилгасан болохыг бататгана.

65.19 Шалгалтын үед хориглох зүйлс

(a) Энэ Дүрмийн дагуух аливаа шалгалтын үед, аливаа этгээд нь шалгалт авч буй ажилтны зөвшөөрөлгүйгээр:

- (1) бусад этгээдээс хуулах; эсхүл
- (2) мэдээллийн аливаа эх үүсвэр ашиглах; эсхүл
- (3) шалгалт авч буй ажилтнаас бусад этгээдтэй аливаа арга замаар харьцах; эсхүл
- (4) бусдын өмнөөс шалгалт өгөх; эсхүл
- (5) тухайн шалгалтын материалыг авч гарах; эсхүл
- (6) аливаа шалгалтын бичлэгийг цахим хэлбэрээр бичихгүй.

(b) Энэ зүйлийн (a)-д заасан аль нэг үйлдлийг хийсэн этгээдэд дараах шийтгэлийг бүгдийг, эсхүл алийг нь ч ногдуулна:

- (1) тухайн сэдвийн шалгалтад тэнцээгүйд тооцох;
- (2) өмнө нь тэнцсэн шалгалтын сэдвийг бүгдийг, эсхүл алийг нь ч хүчингүйд тооцох;
- (3) цаашид ИНД-ийн дагуу өгөх шалгалтад 12 сар хүртэл хугацаанд оруулахгүй байх;
- (4) тухайн этгээдэд энэ Дүрмийн дагуу олгосон аливаа үнэмлэх, гэрчилгээ, эсхүл зэрэглэлийг түдгэлзүүлэх, эсхүл хүчингүй болгох.

65.21 Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны бүртгэлийн дэвтэр – ерөнхий шаардлага

НХҮА-үнэмлэх эзэмшигч бүр нь:

- (1) НХҮ-ний сургалт болон туршлагаа Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц бүртгэлийн дэвтэрт арилахгүй хэлбэрээр бичилт хийнэ;
- (2) аливаа үнэмлэх, эсхүл зэрэглэл эзэмших хүсэлтэд дэмжлэг болгохоор бүртгэлийг хүргүүлэхдээ, өмнөх бичилтүүд үнэн зөв болохыг хамгийн сүүлчийн бичилтийн дор гарын үсэг зурж баталгаажуулсан байна.

65.23 Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны бүртгэлийн дэвтэр – цаг тооцох

(a) Энэ зүйлийн (b)-г харгалзан, хүчинтэй НХҮА-үнэмлэх эзэмшигч нь, НХҮА-үнэмлэх эзэмшигчийн, НХҮ-Багшийн, эсхүл НХҮ-Шалгагчийн үүрэг гүйцэтгэсэн цагаа нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний нийт цагт оруулж тооцох эрхтэй.

(b) Энэ Дүрмийн дагуу олгосон үнэмлэх, эсхүл зэрэглэлийн эрхийг хэрэгжүүлэх этгээд нь энэ Дүрмийн аливаа холбогдох шаардлагыг хангаагүй байх үедээ тухайн цагаа энэ Дүрмийн дагуух аливаа зорилгод оруулж тооцохгүй.

65.25 Эрүүл мэндийн шаардлага

(a) Энэ Дүрмийн дагуу олгосон Сурагч-НХҮ-үнэмлэх, эсхүл НХҮ-үнэмлэх эзэмшигч нь дараахаас бусад тохиолдолд, тухайн үнэмлэхний эрхийг хэрэгжүүлэхгүй:

- (1) ИНД-67-ийн дагуу олгосон 3-р ангиллын хүчинтэй эрүүл мэндийн гэрчилгээ (цаашид ЭМГ гэх) эзэмшдэг байх;
- (2) тухайн ЭМГ-ний бүх эрүүл мэндийн тэмдэглэгээний шаардлагыг хангасан байх.

65.27 Ур чадварын шалгалт

(a) Энэ Дүрмийн дагуу олгосон үнэмлэх, эсхүл зэрэглэл эзэмшигч нь Даргын тогтоосон хугацаанд, эзэмшиж буй үнэмлэх, эсхүл зэрэглэлийн хүрээнд Даргын

анхаарах шаардлагатай гэж үзсэн ур чадварын хадгалалтыг харуулах шалгалт, эсхүл тестийг өгсөн байна.

(b) Энэ зүйлийн (a)-ийн дагуу шалгалт, эсхүл тест өгсөн боловч тухайн үнэмлэх, эсхүл зэрэглэл эзэмшихэд тавих шаардлагыг хангаагүй этгээд нь тухайн үнэмлэх, эсхүл зэрэглэлийн эрхийг хэрэгжүүлэхгүй.

65.29 Согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодистой холбоотой зөрчил

Согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодисын аливаа хуулийн дагуух тест өгөхөөс татгалзсан үйлдлийг багтаасан, согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодистой холбоотой гэмт хэргийн аливаа шийтгэл нь тухайн этгээдийг үнэмлэх эзэмшихэд тохирох зөв хүн хэвээр байгаа эсэхийг дахин тогтоох үндэслэл болно. Тухайн шийтгэл нь үнэмлэх олгохоос татгалзах, эсхүл түдгэлзүүлэх, эсхүл хүчингүй болгох үр дагаварт хүргэж болно.

В Бүлэг — Сурагч-нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үнэмлэх

65.51 Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- (1) Сурагч-НХУ-үнэмлэх олгох;
- (2) тухайн үнэмлэхний эрх, хязгаарлалтын.

65.53 Нөхцөл хангах шаардлага

(a) Сурагч-НХУ-ийн үнэмлэх эзэмших этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) 18 нас хүрсэн байх;
- (2) ИНД-67-ийн дагуу олгосон 3-р ангиллын хүчинтэй ЭМГ эзэмшдэг байх;
- (3) нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл эзэмшдэг байх;
- (4) хяналттай агаарын зайд, агаарын хөлгийн нислэгийн бүхээгт 5-аас доошгүй цаг танилцах дадлага хийсэн туршлагатай байх;
- (5) нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үүрэгт ажилд хамаарах дараах сэдвийг багтаасан сургалтын курсийг амжилттай төгссөн байх:
 - (i) *Нисэхийн хууль дүрэм*: Дүрэм, журмууд;
 - (ii) *Нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын тоног төхөөрөмж*: нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагад ашигладаг тоног төхөөрөмжийн ажиллах зарчим, ашиглалт болон хязгаарлалт;
 - (iii) *Агаарын хөлгийн ерөнхий ойлголт*: нислэгийн зарчим; агаарын хөлөг, хүчний төхөөрөмж болон системийн ажиллагаа болон ажиллах зарчим; агаарын хөлгийн үзүүлэлт;

- (iv) *Хүний хүчин зүйл*: төсөөлөн бодож дүрслэн зурах чадвартай холбоотой хүний хүчин чадал болон түүний хязгаарлалт, тэдний ажилд төсөөлөн бодох чадварын үүрэг ач холбогдол, нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын ажлын стресс үүсгэх ачаалал, тоног төхөөрөмж болон ажлын байрны зохион байгуулалт, хүмүүсийн харилцааны гол асуудлууд;
- (v) *Цаг уур*: нисэхийн цаг уур; цаг уурын баримт бичиг, мэдээллийг ашиглах, түүнийг үнэлэх; нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдалд нөлөөлөх цаг агаарын онцгой үзэгдлийн гарал үүсэл, шинж чанар; өндрийн хэмжигдэхүүн;
- (vi) *Навигаци*: агаарын навигацийн үндсэн зарчим; навигацийн систем болон ил харааны туслах хэрэгсэл, тэмдэглэгээний зарчим, тэдгээрийн хязгаарлалт болон нарийвчлал;
- (vii) *Үйл ажиллагааны журам*: нислэгийн хөдөлгөөний удирдлага, харилцаа холбоо, радио холбоо, нислэгийн холбооны стандарт хэллэгийн журам (хэвийн, хэвийн бус болон онцгой нөхцөлийн); холбогдох нисэхийн бичиг баримтыг ашиглах; нислэгтэй холбоотой аюулгүй ажиллагааны практик.

(b) Энэ зүйлийн (a)(5)-ын дагуу төгссөн байхыг шаардсан сургалтыг дараах байгууллага зохион байгуулна:

- (1) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрсөн бол; эсхүл
- (2) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрсөн бол.

65.55 Эрх, хязгаарлалт

Сурагч-НХУ-үнэмлэх нь эзэмшигчид, дараах зорилгоор нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын ажлын практик туршлага олж авахаар нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын ажил үүргийг НХУ-Багшийн зэрэглэл эзэмшигчийн хяналтан дор гүйцэтгэх эрхийг олгоно:

- (1) НХУ-үнэмлэх, зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрөл олгоход мэргэших; эсхүл
- (2) НХУ-үнэмлэх, зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн хүчинтэй байдлыг сэргээх.

С Бүлэг — Нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үнэмлэх

65.101 Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- (1) НХУ-үнэмлэх олгох;
- (2) тухайн үнэмлэхний эрх, хязгаарлалтын.

65.103 Нөхцөл хангах шаардлага

- (a) НХУ-үнэмлэх эзэмших этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:
- (1) энэ Дүрмийн дагуу олгосон хүчинтэй Сурагч-НХУ-үнэмлэх, эсхүл Конвенцийн хэлэлцэн тохирогч улсаас олгосон хүчинтэй НХУ-үнэмлэх эзэмшдэг байх;
 - (2) 21 нас хүрсэн байх;
 - (3) дараах туршлагатай байх:
 - (i) энэ Дүрмийн дагуу олгосон Сурагч-НХУ-үнэмлэхний эрхийг 3 сараас доошгүй хугацаагаар хэрэгжүүлсэн; эсхүл
 - (ii) Конвенцийн хэлэлцэн тохирогч улсаас олгосон НХУ-үнэмлэхний эрхийг тухайн улсад 2-оос доошгүй жил хэрэгжүүлсэн.
 - (4) хяналттай агаарын зайд, агаарын хөлгийн нислэгийн бүхээгт 10-аас доошгүй цаг танилцах дадлага хийсэн туршлагатай байх;
 - (5) нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн үүрэгт ажилтай холбоотой дараах сэдвээр амжилттай өгсөн байх:
 - (i) *Нисэхийн хууль дүрэм*: Дүрэм, журам;
 - (ii) *Нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын тоног төхөөрөмж*: нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагад ашиглагдах тоног төхөөрөмжийн ажиллах зарчим, ашиглалт болон хязгаарлалт;
 - (iii) *Агаарын хөлгийн ерөнхий ойлголт*: нислэгийн зарчим; агаарын хөлөг, хүчний төхөөрөмж болон системийн ажиллагааны болон ажиллах зарчим; агаарын хөлгийн үзүүлэлт;
 - (iv) *Хүний хүчин зүйл*: төсөөлөн бодож дүрслэн зурах чадвартай холбоотой хүний хүчин чадал болон түүний хязгаарлалт, тэдний ажилд төсөөлөн бодох чадварын үүрэг ач холбогдол, нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын ажлын стресс үүсгэх ачаалал, тоног төхөөрөмж болон ажлын байрны зохион байгуулалт, хүмүүсийн харилцааны гол асуудлууд;
 - (v) *Цаг уур*: нисэхийн цаг уур; цаг уурын баримт бичиг, мэдээллийг ашиглах, түүнийг үнэлэх; нислэгийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдалд нөлөөлөх цаг агаарын онцгой үзэгдлийн гарал үүсэл, шинж чанар; өндрийн хэмжигдэхүүн;
 - (vi) *Навигаци*: агаарын навигацийн үндсэн зарчим; навигацийн систем болон ил харааны туслах хэрэгсэл, тэмдэглэгээний зарчим, тэдгээрийн хязгаарлалт болон нарийвчлал;
 - (vii) *Үйл ажиллагааны журам*: нислэгийн хөдөлгөөний удирдлага, харилцаа холбоо, радио холбоо, нислэгийн холбооны стандарт хэллэгийн журам (хэвийн, хэвийн бус болон онцгой нөхцөлийн); холбогдох нисэхийн бичиг баримтыг ашиглах; нислэгтэй холбоотой аюулгүй ажиллагааны практик.

- (6) Энэ Дүрмийн G Бүлгийн дагуу олгосон нэг, эсхүл түүнээс дээш НХУ-зэрэглэлд тавих, сургалт, туршлага болон үнэлгээний шаардлагыг хангасан байх;
- (7) нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн ажил үүргийг чадварлагаар гүйцэтгэх чадвараа НХУ-Шалгагчийн зэрэглэл эзэмшигчид шалгуулсан байх.
- (b) Конвенцийн хэлэлцэн тохирогч улсаас олгосон хүчинтэй НХУ-үнэмлэх эзэмшигчийг энэ зүйлийн (a)(5)-д шаардсан агаарын хөлгийн тухай ерөнхий мэдлэг, цаг уурын болон навигацийн шалгалтыг өгсөнд тооцно.
- (c) Энэ зүйлийн (a)(5)-ын дагуу амжилттай өгсөн байхыг шаардсан шалгалтыг дараах байгууллага авна:
- (1) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр шалгалтыг авахыг зөвшөөрсөн бол; эсхүл
 - (2) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр шалгалтыг авахыг зөвшөөрсөн бол.

65.105 Эрх

НХУ-үнэмлэх нь эзэмшигчид дараах эрхийг хэрэгжүүлэх эрх олгоно:

- (1) Сурагч-НХУ-үнэмлэхний;
- (2) НМА-үнэмлэхний;
- (3) эзэмшиж буй, аливаа хүчинтэй НХУ-зэрэглэл болон зөвшөөрлийн.

65.107 Туршлага хадгалах шаардлага

Үнэмлэх эзэмшигч нь энэ Дүрмийн дагуу олгосон НХУ-үнэмлэхний эрхийг өмнөх үргэлжилсэн 5 жилийн дотор хэрэгжүүлээгүй бол, тухайн үнэмлэхний эрхийг дахин хэрэгжүүлэхийн өмнө 65.103(a)(7)-ийн шаардлагыг хангасан байна.

D Бүлэг — Сурагч-нислэгийн мэдээллийн ажилтны үнэмлэх

65.151 Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- (1) Сурагч-НМА-үнэмлэх олгох;
- (2) тухайн үнэмлэхний эрх, хязгаарлалтын.

65.153 Нөхцөл хангах шаардлага

(a) Сурагч-НМА-үнэмлэх эзэмших этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) 18 нас хүрсэн байх;

- (2) нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл эзэмшдэг байх;
- (3) агаарын хөлгийн нислэгийн бүхээгт 5-аас доошгүй цаг танилцах дадлага хийсэн туршлагатай байх;
- (4) НМА-ны үүрэгт ажилд хамаарах дараах сэдвийг багтаасан сургалтын курсийг амжилттай төгссөн байх:
 - (i) *Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ерөнхий мэдлэг*: Монгол Улсын агаарын зайд үзүүлж буй нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ;
 - (ii) *Үйл ажиллагааны журам*: Радио холбооны журам, стандарт хэллэг, telecommunication сүлжээ;
 - (iii) *Нисэхийн хууль, дүрэм*: Дүрэм, журмууд;
 - (iv) *Хүний хүчин зүйл*: Төсөөлөн бодож дүрслэн зурах чадвартай холбоотой хүний хүчин чадал болон түүний хязгаарлалт, тэдний ажилд төсөөлөн бодох чадварын үүрэг ач холбогдол, нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын ажлын стресс үүсгэх ачаалал, тоног төхөөрөмж болон ажлын байрны зохион байгуулалт, хүмүүсийн харилцааны гол асуудлууд;
 - (v) *Telecommunication тоног төхөөрөмж*: Нисэхийн байгууламж дахь telecommunication тоног төхөөрөмжийн ажиллах зарчим, ашиглалт болон хязгаарлалт.

(b) Энэ зүйлийн (a)(4)-т амжилттай төгссөн байхыг шаардсан сургалтыг дараах байгууллага зохион байгуулна:

- (1) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрсөн бол; эсхүл
- (2) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрсөн бол.

65.155 Эрх, хязгаарлалт

Сурагч-НМА-үнэмлэх нь эзэмшигчид, дараах зорилгоор нислэгийн мэдээллийн ажилтны ажлын практик туршлага олж авахаар нислэгийн мэдээллийн ажилтны ажил үүргийг хүчинтэй НХҮ-Багшийн зэрэглэл эзэмшигчийн хяналтан дор гүйцэтгэх эрхийг олгоно:

- (1) НМА-үнэмлэх, зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрөл олгоход мэргэших; эсхүл
- (2) НМА-үнэмлэх, зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн хүчинтэй байдлыг сэргээх.

Е Бүлэг — Нислэгийн мэдээллийн ажилтны үнэмлэх

65.201 Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- (1) НМА-үнэмлэх олгох;
- (2) тухайн үнэмлэхний эрх, хязгаарлалтын.

65.203 Нөхцөл хангах шаардлага

(a) НМА-үнэмлэх эзэмших этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) энэ Дүрмийн дагуу олгосон хүчинтэй Сурагч-НМА-үнэмлэх эзэмшдэг байх;
- (2) Сурагч-НМА-үнэмлэхний эрхийг 2 сараас доошгүй хугацаагаар хэрэгжүүлсэн туршлагатай байх;
- (3) агаарын хөлгийн нислэгийн бүхээгт 10-аас доошгүй цаг танилцах дадлага хийсэн туршлагатай байх;
- (4) НМА-ны үүрэгт ажилд хамаарах дараах сэдвээр шалгалтыг амжилттай өгсөн байх:
 - (i) *Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ерөнхий мэдлэг*: Монгол Улсын агаарын зайд үзүүлж буй нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ;
 - (ii) *Үйл ажиллагааны журам*: Радио холбооны журам, стандарт хэллэг, telecommunication сүлжээ;
 - (iii) *Нисэхийн хууль, дүрэм*: Дүрэм, журам;
 - (iv) *Хүний хүчин зүйл*: Төсөөлөн бодож дүрслэн зурах чадвартай холбоотой хүний хүчин чадал болон түүний хязгаарлалт, тэдний ажилд төсөөлөн бодох чадварын үүрэг ач холбогдол, нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын ажлын стресс үүсгэх ачаалал, тоног төхөөрөмж болон ажлын байрны зохион байгуулалт, хүмүүсийн харилцааны гол асуудлууд;
 - (v) *Telecommunication тоног төхөөрөмж*: нисэхийн байгууламж дахь telecommunication тоног төхөөрөмжийн ажиллах зарчим, ашиглалт болон хязгаарлалт.
- (5) Н Бүлгийн дагуу олгосон нислэгийн мэдээллийн ажилтны нэг, эсхүл түүнээс дээш зэрэглэлд тавих, сургалтын болон үнэлгээний шаардлагыг хангасан байх;
- (6) НХҮ-Шалгагчийн зэрэглэл эзэмшигчид, дараах ажиллагааг багтаасан нислэгийн мэдээллийн ажилтны үүргийг чадварлагаар гүйцэтгэх чадвараа шалгуулсан байх:
 - (i) зэрэглэл эзэмшихээр зорьж буй тухайн ажлын байранд ашиглаж байгаа telecommunication тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах;
 - (ii) радио-холбооны мэдээллийг үр дүнтэй, алдаагүй нягт нямбай дамжуулах, хүлээн авах.

(b) Энэ зүйлийн (a)(4)-ийн дагуу амжилттай өгсөн байхыг шаардсан шалгалтыг дараах байгууллага авна:

- (1) ИНД-172-ийн дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр шалгалтыг авахыг зөвшөөрсөн бол; эсхүл
- (2) ИНД-141-ийн олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр шалгалтыг авахыг зөвшөөрсөн бол.

65.205 Эрх, хязгаарлалт

(a) Энэ зүйлийн (b)-г харгалзан, НМА-үнэмлэх нь эзэмшигчид дараах эрхийг хэрэгжүүлэх эрх олгоно:

- (1) хамааралгүй;
- (2) Сурагч-НМА-үнэмлэхний;
- (3) эзэмшиж буй аливаа хүчинтэй НМА-ны зэрэглэл болон зөвшөөрлийн.

(b) НХҮ-үнэмлэх эзэмшигч нь тухайн үнэмлэхний эрхийг хэрэгжүүлэхийн өмнө, тухайн үнэмлэх эзэмшигчийн эзэмшиж буй зөвшөөрөгдсөн зэрэглэлд хамаарах нисэхийн байгууламжид ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмжийн төрөл болон үйл ажиллагааны журмын талаарх хүчинтэй мэдээлэлтэй танилцсан байна.

F Бүлэг — Нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл

65.251 Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь дараах журмыг тогтооно:

- (1) нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтанд нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл олгох;
- (2) тухайн зэрэглэлийн эрх, хязгаарлалтын.

65.253 Нөхцөл хангах шаардлага

(a) Энэ Дүрмийн дагуу нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл эзэмших этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) дараах байгууллагын зохион байгуулсан, бичгийн шалгалтыг багтаасан нисэхийн радио-холбооны практик дадлага болон журмын сургалтын курсийг амжилттай төгссөн байх:
 - (i) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулж, шалгалт авахыг зөвшөөрсөн бол; эсхүл

- (ii) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулж, шалгалт авахыг зөвшөөрсөн бол;
- (2) НХҮ-Багшийн зэрэглэл, эсхүл багш-нисгэгчийн зэрэглэл эзэмшигчид дараах чадвараа шалгуулсан байх:
 - (i) нисэхийн радио-холбооны тоног төхөөрөмжийн удирдлагыг зөв ажиллуулах болон тохируулах;
 - (ii) хүчинтэй мөрдөгдөж буй журмын дагуу яриан мэдээг чадварлагаар хүлээн авч, дамжуулах.

65.255 Зэрэглэл олгох

(a) Тохирох НХҮ-Багшийн зэрэглэл, эсхүл багш-нисгэгчийн зэрэглэл эзэмшигч нь 65.253-т заасан нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэлд тавих шаардлага хангасан гэж үзвэл тухайн этгээдийн бүртгэлийн дэвтэрт тухайн багш нэр, үнэмлэх, зэрэглэлийн дугаар, гарын үсэг; нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл олгосон огноо болон дараах мэдэгдлийг оруулж зэрэглэл олгоно:

[тухайн этгээдийн нэр] нь ИНД-65-д заасан нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл олгоход тавих шаардлагыг хангасан болохыг тодорхойлов.

(b) НХҮА–үнэмлэх эзэмшигч нь Даргад хүсэлт гаргаж, зохих төлбөрийн баримтыг хүргүүлж, радио-холбооны операторын зэрэглэлийг үнэмлэхэндээ нэмж тэмдэглүүлж болно.

65.257 Эрх, хязгаарлалт

Нислэгийн радио-холбооны операторын зэрэглэл нь тухайн этгээдэд нисэхийн хөдөлгөөнт холбооны үйлчилгээнд зориулагдсан давтамж дээр ажилладаг аливаа агаарын хөлөг, нисэхийн радио станц, эсхүл газрын хөдөлгөөнт станцыг ажиллуулах эрх олгоно, хэрэв дамжуулагч нь:

- (1) зөвхөн энгийн гадна удирдлага ашиглахыг шаарддаг бол;
- (2) цацагдаж буй давтамжийн тогтвортой байдлыг автоматаар хадгалдаг бол.

G Бүлэг — Нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн зэрэглэл

65.301 Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь:

- (1) дараах НХҮ-зэрэглэл болон түүний зөвшөөрөл олгоно:
 - (i) аэродромын удирдлагын зэрэглэл;
 - (ii) ойртолтын процедур-удирдлагын зэрэглэл;
 - (iii) ойртолтын ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэл;

- (iv) бүсийн процедур-удирдлагын зэрэглэл;
- (v) бүсийн ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэл;
- (2) тухайн зэрэглэлийн эрх, хязгаарлалтыг тогтооно;
- (3) тухайн этгээдийн НХУ-зэрэглэл нь дараах зэрэглэлд хамаарч байгаа бол:
 - (i) ойртолтын удирдлагын зэрэглэлийг ойртолтын процедур-удирдлагын зэрэглэлд;
 - (ii) ойртолтын радарын удирдлагын зэрэглэлийг ойртолтын ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэлд;
 - (iii) бүсийн удирдлагын зэрэглэлийг бүсийн процедур-удирдлагын зэрэглэлд;
 - (iv) бүсийн радарын удирдлагын зэрэглэлийг бүсийн ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэлд тооцно.

65.303 Нөхцөл хангах шаардлага

(a) НХУ-зэрэглэл болон тухайн зэрэглэлд эхний зөвшөөрөл авах этгээд нь дараах үүрэгтэй:

- (1) НХУ-үнэмлэх эзэмшдэг байх;
- (2) тухайн зэрэглэл болон зөвшөөрөлтэй холбоотой дараах сэдвээр сургалтын курсийг амжилттай төгссөн байх:
 - (i) *аэродромын удирдлагын зэрэглэл*: аэродромын байрлалын зураг; физикийн өгөгдөхүүн болон ил харааны туслах хэрэгсэл, тэмдэглэгээ, агаарын зайн бүтэц зохион байгуулалт; холбогдох хууль, дүрэм, ажлын горим, мэдээллийн эх сурвалж; агаарын навигацийн байгууламж; нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын тоног төхөөрөмж, тэдгээрийн ашиглалт; газрын саад болон орон нутгийн онцлог; нислэгийн хөдөлгөөний шинж чанар/үзүүлэлт; цаг агаарын үзэгдэл; онцгой нөхцөл болон эрэн хайх, авран туслах төлөвлөгөө;
 - (ii) *ойртолтын болон бүсийн процедур-удирдлагын зэрэглэл*: агаарын зайн бүтэц зохион байгуулалт; холбогдох хууль, дүрэм, ажлын горим, мэдээллийн эх сурвалж; агаарын навигацийн байгууламж; нислэгийн хөдөлгөөний удирдлагын тоног төхөөрөмж, тэдгээрийн ашиглалт; газрын саад болон орон нутгийн онцлог; нислэгийн хөдөлгөөний шинж чанар/үзүүлэлт болон хөдөлгөөний урсгал; цаг агаарын үзэгдэл; онцгой нөхцөл болон эрэн хайх, авран туслах төлөвлөгөө;
 - (iii) *ойртолтын ажиглалтын болон бүсийн ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэл*: энэ хэсгийн (ii) заалтын хувьд, тэдгээр нь тухайн хариуцлагын бүсэд нөлөөлөх бол нэмэлтээр-радар, бусад ажиглалтын систем болон холбогдох тоног төхөөрөмжийн зарчим, хэрэглээ болон хязгаарлалт; тохирох саадаас чөлөөлөх журмыг багтаасан, ойртолтын, эсхүл бүсийн радарын удирдлагын үйлчилгээнд ашиглах, тохирох журам;

- (3) НХҮ-Багшийн зохих зэрэглэл эзэмшигчийн шууд хяналтан дор, дараах хамааралтай туршлагыг эзэмшсэн байх:
- (i) *аэродромын удирдлагын зэрэглэл*: зэрэглэл авахаар зорьж буй тухайн аэродромд 90-ээс доошгүй цаг, эсхүл 1 сарын аль их хугацаагаар аэродромын удирдлагын үйлчилгээ гүйцэтгэсэн;
 - (ii) *ойртолтын процедур-удирдлагын, ойртолтын ажиглалтын-удирдлагын, бүсийн процедур-удирдлагын, бүсийн ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэл*: зэрэглэл авахаар зорьж буй тухайн нэгж дээр, тухайн зэрэглэлд хамаарах удирдлагын үйлчилгээг 180-аас доошгүй цаг, эсхүл 3 сарын аль их хугацаагаар гүйцэтгэсэн;
- (4) дараах байгууллагын зохион байгуулсан энэ зүйлийн (2)-т заасан сэдвээр, тухайн зэрэглэлийн эрхтэй холбоотой шалгалтыг амжилттай өгсөн байх:
- (i) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр шалгалт авахыг зөвшөөрдөг бол; эсхүл
 - (ii) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр шалгалт авахыг зөвшөөрдөг бол;
- (5) зэрэглэл авахаар зорьж буй тухайн нэгж дээр, удирдлагын үйлчилгээг аюулгүй, эрэмбэ дараатай шуурхай үзүүлэхэд шаардлагатай мэргэжлийн, нөхцөл байдлыг үнэлэх болон гүйцэтгэлийн ур чадвараа НХҮ-Багшийн тохирох зэрэглэл эзэмшигчид шалгуулсан байх.
- (b) Энэ зүйлийн (a)(2)-ын дагуу амжилттай төгссөн байхыг шаардсан сургалтыг дараах байгууллага зохион байгуулах ёстой:
- (1) энэ зүйлийн (a)(4)(i)-т заасан НХҮ-ний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулах эрх олгосон бол; эсхүл
 - (2) энэ зүйлийн (a)(4)(ii)-т заасан Нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулах эрх олгосон бол.
- (c) Эзэмшиж буй НХҮ-зэрэглэлдээ нэмэлт байрлалд зөвшөөрөл авах этгээд нь дараах үүрэгтэй:
- (1) энэ зүйлийн (a)(2)-т шаардсан, тухайн нэмэлт байрлалын сургалтыг амжилттай төгссөн байх;
 - (2) энэ зүйлийн (a)(5)-д шаардсан, тухайн нэмэлт байрлалд ажиллахад тавих шаардлагыг хангасан байх.

65.305 Зэрэглэл олгох

(a) Тохирох НХҮ-Багшийн зэрэглэл эзэмшигч нь тухайн нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн зэрэглэлд тавих 65.303(a)-ийн шаардлагыг хангасан гэж үзвэл, тухайн

багш, нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн бүртгэлийн дэвтэрт олгосон НХУ-зэрэглэлийг бичиж, тухайн зэрэглэлийг ашиглах аливаа нөхцөл, зөвшөөрсөн тухайн байрлалын нэр; багшийн нэр, үнэмлэх зэрэглэлийн дугаар, гарын үсэг, тухайн НХУ-зэрэглэл олгосон огноо болон дараах мэдэгдлийг оруулна:

[нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн нэр] нь дор заасан ИНД-65-ын НХУ-зэрэглэл олгох шаардлагыг хангасан болохыг тодорхойлов.

(b) Тохирох НХУ-Багшийн зэрэглэл эзэмшигч нь НХУ-зэрэглэлийн нэмэлт зөвшөөрөлд тавих 65.303(с)-ийн шаардлагыг хангасан гэж үзвэл, тухайн багш, нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн бүртгэлийн дэвтэрт олгосон зэрэглэлийг зөвшөөрсөн байрлалын нэр, багшийн нэр, үнэмлэх зэрэглэлийн дугаар, гарын үсэг болон нэмэлт зөвшөөрөл олгосон огноог (a) хэсэгт шаардсан зэрэглэлийн мэдэгдлийн дагуу оруулж, тухайн зэрэглэлд зөвшөөрөл олгоно.

(c) НХУ–үнэмлэх эзэмшигч нь Даргад хүсэлт гаргаж, зохих төлбөрийн баримтыг хүргүүлж, олгосон зэрэглэлийг үнэмлэхэндээ нэмж тэмдэглүүлж болно.

65.307 Эрх, хязгаарлалт

(a) Энэ зүйлийн (b)-г харгалзан, дараах НХУ-зэрэглэл нь түүнийг эзэмшигчид хамаарах эрхийг хэрэгжүүлэх эрх олгоно:

- (1) аэродромын удирдлагын зэрэглэл: тухайн зэрэглэлд зөвшөөрсөн аэродромд, эсхүл аэродромуудад аэродромын удирдлагын үйлчилгээ үзүүлэх;
- (2) ойртолтын процедур-удирдлагын зэрэглэл: тухайн зэрэглэлд зөвшөөрсөн аэродромд, эсхүл аэродромуудад ойртолтын удирдлагын үйлчилгээ үзүүлэх;
- (3) ойртолтын ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэл: хамааралтай НХУ-ний ажиглалтын системийг ашиглан, тухайн зэрэглэлд зөвшөөрсөн аэродромд, эсхүл аэродромуудад ойртолтын удирдлагын үйлчилгээ үзүүлэх;
- (4) бүсийн процедур-удирдлагын зэрэглэл: тухайн зэрэглэлд зөвшөөрсөн хяналттай бүсэд, эсхүл бүсүүдэд бүсийн удирдлагын үйлчилгээ үзүүлэх;
- (5) бүсийн ажиглалтын-удирдлагын зэрэглэл: хамааралтай ажиглалтын системийг ашиглан, тухайн зэрэглэлд зөвшөөрсөн хяналттай бүсэд, эсхүл бүсүүдэд бүсийн удирдлагын үйлчилгээ үзүүлэх.

(b) Эзэмшигч нь, зэрэглэлийн эрхээ хэрэгжүүлж эхлэхийн өмнө, тухайн зэрэглэлтэй холбоотой хүчинтэй бүх мэдээлэлтэй танилцсан байх үүрэгтэй.

65.309 Туршлага хадгалах шаардлага

(a) Энэ Дүрмийн дагуу олгосон НХУ-зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн эрхийг нэг ээлжийн үйл ажиллагааны үеэр 5-аас доошгүй цаг, өмнөх үргэлжилсэн 28 өдрийн дотор шууд хяналтан дор хэрэгжүүлээгүй бол, эзэмшигч нь тухайн зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн эрхийг дахин хэрэгжүүлэхийн өмнө, хяналтгүйгээр / **бие даан** үүрэг гүйцэтгэх чадвараа НХУ-Багшид шалгуулсан байна.

(b) Энэ Дүрмийн дагуу олгосон НХУ-зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн эрхийг өмнөх үргэлжилсэн 6 сарын хугацаанд хэрэгжүүлээгүй бол, эзэмшигч нь тухайн зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн эрхийг дахин хэрэгжүүлэхийн өмнө 65.303-ын (a)(4) болон (5)-ын шаардлагыг хангасан байна.

Н Бүлэг — Нислэгийн мэдээллийн ажилтны зэрэглэл

65.351 Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь:

- (1) НМА-ны дараах зэрэглэлийг олгоно:
 - (i) хамааралгүй;
 - (ii) аэродромын нислэгийн мэдээллийн зэрэглэл;
 - (iii) бүсийн нислэгийн мэдээллийн зэрэглэл;
- (2) тэдгээр зэрэглэлийн эрх, хязгаарлалтыг тогтооно.

65.353 Нөхцөл хангах шаардлага

НМА-ны зэрэглэл болон тухайн зэрэглэлийн эхний зөвшөөрөл, эсхүл нэмэлт зөвшөөрөл авах этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) хүчинтэй НМА-үнэмлэх эзэмшдэг байх;
- (2) дараах байгууллагын зохион байгуулсан, тухайн зэрэглэлтэй холбоотой сургалтын курсийг амжилттай төгссөн байх:
 - (i) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрдөг бол; эсхүл
 - (ii) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрдөг бол;
- (3) НХУ-Багшийн тохирох зэрэглэл эзэмшигчид, тухайн зэрэглэлд хамаарах нэгж дээр нислэгийн мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлэхэд шаардлагатай мэргэжлийн, нөхцөл байдлыг үнэлэх болон гүйцэтгэх чадвараа шалгуулсан байх.

65.355 Зэрэглэл олгох

(a) Тохирох НХУ-Багшийн зэрэглэл эзэмшигч нь НМА-ны зэрэглэлд тавих 65.353 хэсгийн (a)-гийн шаардлагыг хангасан гэж үзвэл, тухайн багш нь НМА-ны зэрэглэл олгож, бүртгэлийн дэвтэрт нь тухайн зэрэглэлийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой аливаа нөхцөл, зөвшөөрсөн байрлалын нэр; багшийн нэр, үнэмлэх зэрэглэлийн дугаар, гарын үсэг, зэрэглэл олгосон огноо болон дараах мэдэгдлийг оруулна:

[нислэгийн мэдээллийн ажилтны нэр] нь Иргэний нисэхийн дүрэм 65-д заасан нислэгийн мэдээллийн ажилтны дор дурдсан зэрэглэлийн шаардлагыг хангасан болохыг тодорхойлов...

(b) Тохирох НХҮ-Багшийн зэрэглэл эзэмшигч нь НМА-ны зэрэглэлийн нэмэлт зөвшөөрөлд тавих 65.353-ын шаардлагыг хангасан гэж үзвэл, тухайн багш нь НМА-ны бүртгэлийн дэвтэрт зэрэглэлийг зөвшөөрсөн байрлалын нэр; багшийн нэр, үнэмлэх зэрэглэлийн дугаар, гарын үсэг болон зэрэглэл олгосон огноог зэрэглэл баталгаажуулах мэдэгдлийн дагуу оруулж, тухайн зэрэглэлд зөвшөөрөл олгоно.

(c) НМА-үнэмлэх эзэмшигч нь Даргад хүсэлт гарган зохих хураамжийг төлж, тухайн зөвшөөрөгдсөн зэрэглэлээ үнэмлэхэндээ нэмж тэмдэглүүлж болно.

65.357 Эрх, хязгаарлалт

(a) Энэ зүйлийн (b)-г харгалзан, НМА-ны зэрэглэл нь түүнийг эзэмшигчид дараах хамаарах эрхийг хэрэгжүүлэх эрх олгоно:

(1) хамааралгүй;

(2) *аэродромын нислэгийн мэдээллийн зэрэглэл*: тухайн зэрэглэл эзэмшигчид зөвшөөрсөн аэродром, эсхүл аэродромуудад аэродромын нислэгийн мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлэх;

(3) *бүсийн нислэгийн мэдээллийн зэрэглэл*: тухайн зэрэглэл эзэмшигчид зөвшөөрсөн бүс, эсхүл бүсүүдэд нислэгийн мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлэх.

(b) Эзэмшигч нь зэрэглэлийн эрхээ хэрэгжүүлэхийн өмнө, тухайн зэрэглэлтэй холбоотой бүх хүчинтэй мэдээлэлтэй танилцсан байна.

65.359 Туршлага хадгалах шаардлага

(a) Энэ Дүрмийн дагуу олгосон НМА-зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн эрхийг нэг ээлжийн үйл ажиллагааны үеэр 5-аас доошгүй цаг, өмнөх үргэлжилсэн 28 өдрийн дотор шууд хяналтан дор хэрэгжүүлээгүй бол, эзэмшигч нь тухайн зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн эрхийг дахин хэрэгжүүлэхийн өмнө, хяналтгүйгээр / **бие даан** үүрэг гүйцэтгэх чадвараа НХҮ-Багшид шалгуулсан байна.

(b) Энэ Дүрмийн дагуу олгосон НМА-зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн эрхийг өмнөх үргэлжилсэн 6 сарын хугацаанд хэрэгжүүлээгүй бол, эзэмшигч нь тухайн зэрэглэл, эсхүл зөвшөөрлийн эрхийг дахин хэрэгжүүлэхийн өмнө 65.353-ын (3)-ын шаардлагыг хангасан байна.

I Бүлэг — Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний багшийн зэрэглэл

65.401 Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- (1) НХУ-Багшийн зэрэглэл олгох;
- (2) тухайн зэрэглэлийн эрх, хязгаарлалтын.

65.403 Нөхцөл хангах шаардлага

(a) НХУ-Багшийн зэрэглэл эзэмших этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) НХУА-үнэмлэх эзэмшдэг байх;
- (2) НХУ-үнэмлэх, эсхүл НМА-үнэмлэхний эрхийг 1-ээс доошгүй жил хэрэгжүүлсэн туршлагатай байх;
- (3) дараах байгууллагын зохион байгуулсан онол болон практикийн зааварчилгаа өгөх сургалтын курсийг амжилттай төгссөн байх:
 - (i) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрдөг бол; эсхүл
 - (ii) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчийн, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрдөг бол;
- (4) Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц шалгалт болон практик тестийг амжилттай өгч тухайн зэрэглэлийн эрхийг хэрэгжүүлэх чадвараа харуулсан байх.

(b) Энэ зүйлийн (a)(4)-ийн дагуу шалгуулсан байхыг шаардсан шалгалт болон тестийг дараах байгууллага авна:

- (1) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр үнэлгээ хийхийг зөвшөөрдөг бол; эсхүл
- (2) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр үнэлгээ хийхийг зөвшөөрдөг бол.

(c) Энэ Дүрэм хүчинтэй болохоос өмнө 65.405-д заасантай дүйцэх эрхийг хэрэгжүүлж байсан этгээдийг энэ хэсгийн (a)-ийн шаардлагыг хангасанд тооцно.

65.405 Эрх, хязгаарлалт

(a) Энэ зүйлийн (b)-г харгалзан, НХУ-Багшийн зэрэглэл эзэмшигч нь дараах эрхтэй:

- (1) нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтанд зааварчлах;
- (2) сургалтад байгаа, эсхүл эрхээ сэргээж байгаа нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний ажилтны үүрэг гүйцэтгэж буй этгээдэд шууд хяналт тавих;

- (3) үнэлгээ хийж, нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний зэрэглэл болон зөвшөөрөл олгох.
- (b) Энэ зүйлийн (c)-г харгалзан, НХУ-Багшийн зэрэглэлийн эрхийг хэрэгжүүлэх эзэмшигч нь:
- (1) холбогдох үйлчилгээнд хамаарах хүчинтэй зэрэглэл болон зөвшөөрөл бүхий хүчинтэй НХҮА-үнэмлэх эзэмшдэг байна;
 - (2) тэдгээр эрхийг дараах гэрчилгээний хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа байгууллагад хэрэгжүүлнэ:
 - (i) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр эрхийг хэрэгжүүлэхийг зөвшөөрдөг бол; эсхүл
 - (ii) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тэдгээр эрх хэрэгжүүлэхийг зөвшөөрдөг бол;
 - (3) НХҮА-үнэмлэх эзэмшигчид үнэлгээ хийх, зэрэглэл болон зөвшөөрөл олгохын тулд дараах шаардлагыг хангасан байна:
 - (i) НХУ-үнэмлэхний, эсхүл НМА-үнэмлэхний эрхийг 2-оос доошгүй жил хэрэгжүүлсэн туршлагатай;
 - (ii) өмнөх үргэлжилсэн 13 сарын хугацаанд НХУ-Шалгагчийн зэрэглэл эзэмшигчид, тухайн зэрэглэлийн эрхийг хэрэгжүүлэх ур чадвараа шалгалтаар болон тухайн зэрэглэлийн эрхийг хэрэгжүүлэх үйл явцад суурилсан практик тестээр шалгуулсан.
- (c) НХУ-Багшийн зэрэглэл эзэмшигч нь нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ үзүүлэх эрхээ хэрэгжүүлэхгүй бол, тухайн эзэмшигчийг хүчинтэй ЭМГ-тэй байхыг шаардахгүй.

Ж Бүлэг — Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний шалгагчийн зэрэглэл

65.451 Хамрах хүрээ

Энэ Бүлэг нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- (1) НХУ-Шалгагчийн зэрэглэл олгох;
- (2) тухайн зэрэглэлийн эрх, хязгаарлалтын.

65.453 Нөхцөл хангах шаардлага

- (a) НХУ-Шалгагчийн зэрэглэл эзэмших этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:
- (1) НХҮА-үнэмлэх эзэмшдэг байх;
 - (2) НХУ-үнэмлэхний, эсхүл НМА-үнэмлэхний эрхийг 5-аас доошгүй жил хэрэгжүүлсэн туршлагатай байх;

(3) ИНЕГ-ын шалгах эрх бүхий этгээдэд НХҮ-Шалгагчийн үүрэг гүйцэтгэх чадвараа шалгуулсан байх.

(b) Энэ Дүрэм хүчинтэй болох үед 65.455-д заасантай дүйцэх эрхийг хэрэгжүүлж байсан этгээдийг энэ зүйлийн (a)-ийн шаардлагыг хангасанд тооцно.

65.455 Эрх, хязгаарлалт

(a) Энэ зүйлийн (b)-г харгалзан, НХҮ-Шалгагчийн зэрэглэл эзэмшигч нь дараах эрхтэй:

- (1) НХҮА-үнэмлэх олгох, эсхүл эрх сунгах бичгийн, аман болон практик шалгалт авах;
- (2) НХҮ-Багшийн зэрэглэл олгох, эсхүл түүний хүчинтэй байдлыг сунгах бичгийн, аман болон практик шалгалт авах.

(b) Энэ зүйлийн (c)-г харгалзан, НХҮ-Шалгагчийн зэрэглэлийн эрх хэрэгжүүлэх эзэмшигч нь:

- (1) холбогдох үйлчилгээний зэрэглэл бүхий, хүчинтэй НХҮА-үнэмлэх эзэмшдэг байна;
- (2) тухайн шалгалтыг дараах гэрчилгээний хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа байгууллага авна:
 - (i) ИНД-172-ын дагуу олгосон нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээний, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн шалгалт авахыг зөвшөөрдөг бол; эсхүл
 - (ii) ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээний, хэрэв гэрчилгээ нь эзэмшигчид тухайн шалгалт авахыг зөвшөөрдөг бол;

(3) өмнөх үргэлжилсэн 13 сарын хугацаанд, ИНЕГ-ын шалгах эрх бүхий этгээдэд НХҮ-Шалгагчийн үүрэг гүйцэтгэх чадвараа шалгуулсан байна.

(c) НХҮ-Шалгагчийн зэрэглэл эзэмшигч нь нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ үзүүлэх эрхээ хэрэгжүүлэхгүй бол, тухайн эзэмшигчийг хүчинтэй ЭМГ-тэй байхыг шаардахгүй.

--oOo--